

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 25. julija 1898.

Leto IV.

Potovanje okoli sveta.

(Črtice iz dnevnika slovenskega pomorskega častnika.)

(Dalje.)

Proti večeru smo odpluli od Sv. Tomaža (S. Thomé) proti jugu. Bil je krasen večer in veličasten solnčni zahod; godba je svirala v slovo od afrikanke obale.

Bližamo se polutniku (ekvatorju). Zdajci pa začne lezti črez ladno pleče pri svitu raket in drugega umetalnega ognja na brod fantastna prikazen. V pisan plašč ogrnjen, prihaja Merkur, naznanjujoč za drugi dan obisk visokega mu poveljnika, Neptuna. Sledil mu je črn sluga z veliko knjigo, v katero je natančno napisal ime ladje, ime poveljnikovo, število moštva, nameravano pot i. t. d., kar je izprašujočemu Merkurju poveljnik na mostu natančno popisal.

Po tem oficijalnem obisku se poslovi prijazni bog in zapusti ladjo, to je krov, ter se izgubi namesto v valovih v temni kotichek v ladji.

Drugi dan opravlja vse navadno službo; človek bi mislil, da je Neptun pozabil zopet samotne ladje, katera se bliža urno polutniku. Samo v spodnjih prostorih vidiš živahno gibanje, po kabinah zapaziš mogočne pošasti, črne in bele, bradate in gololične, katere se izpreminjajo kakor v Ovidovih metamorfozah iz priprostih ljudi v strašne pošasti. Brizgalnice pripravljajo, kakor da bi gorelo na brodu, a na krovu vlada neka tišina pred nenavadno prirodno prikaznijo.

Samo nekaj kilometrov še, potem pa prekoračimo polutnik. Vse je na krovu, mladi mornarji plezajo po vrveh, kakor da bi si hoteli ogledati ono progo, ki deli našo zemljo v dve poluti, v kateri vsaki je že toliko in toliko ljudi živelo, ne da bi tudi videli druge polute.

Zdaj zasvira godba na krovu; krepki tuš naznanja visokega obiskovalca. Dva zamorska redarja skrbita za prostor in red med gledalci, za njimi pa prihaja na visokem vozu, katerega vozi 10 krepkih zamorcev, poveljnik vsega morja, Neptun, z ljubko mu soprogo ob levi strani. Pred vozom koraka zamorska godba, ob straneh in za vozom častna straža, sami zamorci; tem pa slede pomočniki in sluge visokega poveljnika. Pred mostom se ustavi sprevod. Kralj in kraljica stopita na most k poveljniku naše ladje, ki ju tam sprejme in po poveljih kraljevih povprašuje. Kralj, z žarečo krono na glavi, temno gleda izpod svojih tri palce dolgih obrvi. Veličastno mu pada $1\frac{1}{2}$ metra dolga bela brada črez prsi, in obdaja ga škrlatni plašč, označujoč visoko njegovo oblast. Ob strani mu je Amfitrita, ljubezniva njegova plavolasa soproga, v krasni obleki, narejeni iz zastave severno-ameriških zedinjenih držav. Rdečica obliva njo, ki ni vajena, da jo toliko radovednih oči občuduje. Za njima pa nosi strežaj mogočni trizob (harpuno). Z mogočno donečim glasom predstavlja Neptun najprvo sebe in svojo soprogo, potem svoje spremstvo, izprašuje poveljnika po vsem, kar ga zanimlje, ter mu slednjič zapove, da mora dati vsakega na brodu krstiti, kateri še ni prekoračil proge. Ponudil mu je svojo pomoč in poklical svojega zvezdogleda, kateri je popravil pozicijo ladje in kurs in potem pokazal polutnik s svojim tri metre dolgim daljogledom, v katerem je naprezena nit. Sedaj mu pa z resnim glasom prigovarja, naj popravi svoj kurs po njegovem nasvetu.

Potem prihaja zdravnik Neptunov in izprašuje poveljnika po zdravstvenem stanju in s svojo uro, naslikano na veliko leseno kroglo, preiskuje žilne udarce. Med tem se je spravil kraljevi brivec nad brivskega pomočnika našega broda, da ga pripravi za krst. Z lesenimi škarjami mu striže lase, da se revežu pot po čelu cedi, potem ga pobarva z belo barvo, ki nadomestuje milo, po vsem obrazu in ga z dva metra dolgo leseno, s stanijolom preoblečeno britvijo neusmiljeno brije po glatkem lieu, katero še ni imelo prej sreče, da bi bilo videlo polutnik. Po ti operaciji ga maže z oljenim prahom, in to je bilo znamenje za splošni krst.

Vse brizgalke pričenjajo metati vode po nič hudega pričakujočih in veselih gledalcih, in sedaj se vname splošen boj; častniki in mornarji, vsakdo izkuša dobiti kak škof z vodo ali kako drugo posodo, da malo poliva in moči druge. V petih minutah ni bilo suhega prostorčka, ne človeka na krovu in tudi ne na ladji. Vsakdo je dobil svoj delež in se bo radostno spominjal veselega krsta na polutniku, katerega so tako krasno priredili naši vrli podčastniki.

Žalibog, reakcija je bila tem žalostnejša. Na Silvestrov večer namreč, kateri se je slavil tudi primerno in je moštvo pozno v noč imelo dovoljenje, obhajati

zadnji dan leta 1894., se je čul oni tožni klic, kateri preseneti za trenotek najhrabrejše sree: „Mož črez brod“. Vse, kar je bilo mogoče, se je takoj storilo; jadra smo zmanjšali, brod ustavili, v vodo spustili rešilne vence i. t. d., a brez uspeha. Ko se je zdanilo, smo našli vse rešilne vence in druge priprave prazne. Kakor se je dognalo, je padel v vodo neki podčastnik, ki je bil nekoliko vinjen in je gótovo na okno sedel, da bi se ohladil. V temni noči ni mogel najti rešilnega venca ali pa je bil tudi kakov morski volk v bližini, ki je nesrečnega potegnil v brezno, kar je tem bolj verjetno, ker nam ni bilo moči najti niti sledu o možu, dasi smo ves dan iskali na mestu, kjer je izginil mož v valovih. Na večer 1. januarja je nastopilo moštvo na krov, poveljnik je molil molitev za mrtveca, staveli smo jadra in s težkim srcem zapustili mesto, kjer nam je umrl tovariš. Lahka mu bodi morska gomila!

S slabim vetrom smo jadrati proti zahodu. Dne 7. januarja smo ujeli velicega morskega volka, ki je meril blizu 3 metre in je imel v trebuhu pet mladičev do pol metra dolge.

Zanimljivo je opazovati vedenje starih mornarjev pri taki priliki. Kakor divjaki planejo na največjega sovražnika mornarjem; treba jih je zadrževati, da okoli se motajoča riba ne rani katerega teh od srda blaznih ljudi. Z divjim krikom dvigujejo svoje nože, dokler ne leži sree morskega roparja na krovu in ni razmesarjeno truplo v male kosce. V želodeu nismo našli drugega nego kos papirja, katerega je izstradani požeruh gotovo pogoltnil pod brodom, meneč, da je boljša pečenka.

(Dalje prih.)

O fotografiji.

Spisal A. Zankl.

Povabljen sem, naj pišem in pošiljam „Vestniku“ članke o fotografiji, a ne vem pri čem naj začnem. Fotografija dandanes obsega toliko obširne tvarine, da se nestrokovnjak ne more dovolj načuditi, kako se je mogla tako čudovito razviti v šestdesetih letih. Posebno v zadnjem času ni skoraj niti meseca, ki ne bi prinesel nove iznajdbe ali poprave. Saj pa tudi ni nobene znanosti, ki bi podajala toliko zanimivosti, toliko užitka, kakor fotografija. Fotografija ima neko posebno privlačevalno moč, in kdor se je enkrat poprijel, je ne popusti zlepa. Tudi slovenskih amaterjev je nekaj, a neorganizovani so še, in zato je najtopleje pozdraviti ustanovitev fotografskega odseka v področju našega „Planinskega društva.“

Med drugimi narodi nahajamo mnogo fotografskih klubov, ki vplivajo jako blagodejno posebno na razvoj umetelne fotografije. Udje teh društev se shajajo, si dopisujejo, prirejajo razstave in se tako vzpodbujajo. Mnogi proizvajajo res umetniški dovršene podobe, ki bi krasile tudi velike ilustrovane liste, in ki so

gotovo lepše, kakor marsikatere slike dvomljive vrednosti, ki visijo po naših stanovanjih. Zato bi bilo želeti, da bi se poprijela posebno naša inteligencija te lepe umetnosti. Nihče se ne bode kesal tega in, ko premaga prve težkoče, bo fotografiral vedno z večjim veseljem. Začetnikom bodi povedano, da se ni posebno težko priučiti fotografiji in izdelovati navadne svetloipse, samo naj ne poskušajo nankrat raznih strok in načinov fotografije, ampak naj se najprej priuče eni stroki in enemu načinu, potem pa naj šele preidejo na druge.

Rekel sem, da ne vem, kje bi pričel. Nobena stroka v slovenskem slovstvu ni tako zanemarjena, kakor fotografija. A vendar ne bom začel pri a—b—c, ampak pojdem takoj do jedra. Začetniki si oskrbite, ako hočete razumeti te članke, kratek navod (obširnejše knjige o fotografiji si omislite pozneje, ker bi jih v začetku radi preobširnega gradiva ne razumeli). Za začetnike je sploh jako koristno, ako se seznanijo najprej s teorijo fotografije, ker potem pri nakupu aparatov in potrebščin ne tavajo po temi.

Upam, da bom s temi vrsticami amaterjem koristil. V poznejših člankih bom opisoval druge točke fotografije in se pri tem posebno oziral na umetniško stran in kazal, da se morejo potom fotografije proizvajati tudi umetniške slike. Seveda mora biti amater nadarjen in imeti dober okus. Fotograf po poklicu ne more delovati umetniški, ker je odvisen od občinstva, ki navadno nima smisla za umetnost. Zato se marsikdo, ki razen teh navadno res brezokusnih, četudi tehnično dobro izvršenih fotografij, ni videl nobenih drugih, ironično nasmehne, če čuje govoriti o fotografski „umetnosti“. Njemu bi svetoval, naj bi šel v kako razstavo n. pr. dunajskega „Camera-Cluba“, ali pariškega „fotografskega salona“; tam se kmalu prepriča o nasprotnem. Taki predsodki so izginili tudi že med mnogimi slavnimi umetniki-slikarji, ki poznajo fotografijo, in ki naravnost pripoznavajo, da fotografija more biti, seve pod gotovimi pogoji, umetnost.

Upam, da pride tudi pri nas kmalu do tega, in k temu naj pripomorejo naši amaterji.

Nefotografi naj blagovolijo imeti potrpljenje s temi članki, ali pa naj začno tudi sami fotografovati, to bi me seveda najbolj veselilo.

Slovenski amaterji, pridobite prijateljev naši lepi umetnosti! S tem pripomorete, da širši krogi šele prav spoznajo krasoto naše lepe domovine, posebno naših planin, in jo bodo še bolj cenili!

* * *

Aparati pri fotografu-amaterju.

Razume se samo ob sebi, da bo delovanje amaterjevo v prvi vrsti obsegalo posnemanje pokrajin, razgledov in pokrajinskih studij, včasih morda tudi skupin. Brez posebne delavnice, dragih priprav in vajene roke bo amater težko izdeloval

dobre portretne slike. Za pokrajinsko fotografovanje mora imeti aparat, ki je lahek in se da zložiti v majhen prostor in spraviti v potno torbo. Pokrajinski fotograf se bo posluževal vedno potnega aparata, to je aparata z mehom in stojalom, ker mu dober potni aparat služi jako mnogobrojno in mnogovrstno, a momentna kamera mu more rabiti samo v gotovih primerih. Aparat s stojalom mu ne služi samo za pokrajinske posnemke, ampak z njim more tudi, ako je meh dovolj dolg, reproducirati raznovrstne slike in svetloipse v naravni in nadnaravni velikosti. Z njim more fotografovati poslopja in notranje prostore, ne da bi divergirale navpične črte navzgor ali navzpod, potem industrijske predmete i. t. d. Rabiti more različne objektivne in spodaj popisane objektivne vložke. Stativnih aparatov, ki so si vsi bolj ali manj podobni, je nebroj. Vse pa moremo uvrstiti v tri skupine namreč: v francoski, angleški in nemški model.

Francoski model ima sprednji in zadnji del enako velika, in sta oba pravokotna. Meh je koničen, in njega ozki del pritrjen na sprednji del tako, da se more obrniti za 90° in z njim zadnji del, na katerega je trdno pričvrščen. S tem je omogočeno, da moremo napravljeni slike v visokem in podolgastem formatu, ne da bi bilo treba obrniti ves aparat za 90° . Deščica, ki nosi objektiv, se more premikati gori in doli in jemlje vselej tudi meh s seboj, včasih tudi povprečno. Na zadnjem delu je vizirna šipa, ki je ali pribita in se da odpirati in zapirati kakor vrata, ali pa jo pritiskata dve peresi ob okvir. Zadnja naprava je boljša, ker more biti kaseta vedno v aparatu, tudi ako je zložen, in zavzema zato manj prostora. Sprednji del se da pri boljših aparatih vrteti okoli svoje horizontalne osi, ravno tako tudi zadnji del okoli svoje horizontalne in vertikalne osi. Pri francoskem modelu se navadno le premiče zadnji del in ne sprednji, a dobiti je tudi aparatov, pri katerih se premiče samo sprednji (kar je nepraktično), ali pa oba dela. Pri mnogih aparatih je deska, po kateri teče zadnji, odnosno sprednji del, dvojna in sicer tiči podaljšek v glavni deski, ali pa tiči glavna deska v podaljšku. Zadnje je bolj priporočila vredno. Tu pa tam je podaljšek poseben del zase in se lahko natakne na aparat in zopet sname.

Nemški model je podoben francoskemu. Namesto koničnega meha pa ima kvadraten meh, ki je v premeru povsod enak. Zadnji del se ne more obračati za 90° , ampak se obrača samo okvir, ki nosi vizirno šipo. V ta okvir se vtika pri posnemih tudi kaseta; ako pa zopet zložimo aparat, se mora vzeti zopet iz njega. Pri nekaterih aparatih se premiče tudi sprednji del. Radi širine objektivne deščice se moreta pri formatih $13:18\text{ cm}$ in $18:24\text{ cm}$ pritrditi dva objektivna za stereoskopne posnemke, v aparat pa se vtakne elastična stena, ki ga deli v dve temni sobici. Vse drugo ima nemški model s francoskim enako.

Najbolj duhovito in za vsestransko porabo pa je izdelan angleški model. Ima vedno podaljšek meha, ki je koničen. Sprednji in zadnji del se moreta vrteti okoli horizontalne in vertikalne osi, sprednji del se da potegovati gori in doli,

na desno in na levo. Oba dela se premičeta naprej in nazaj. Okvir z vizirno šipo se da obračati za 90°. Značilno za ta model je tudi to, da vizirna šipa ni pokrita. Zavzema pa jako malo prostora in je jako lahek. Sestavljen je umno in zahomotano, in zato ga ne bodem opisoval, ker bi čitatelji težko razumeli konstrukcijo brez slik.

(Dalje prih.)

Pa le zopet na Triglavu!

V soboto 28. avgusta dopoldne smo se iz Ljubljane odpeljali na Triglav gospod Krajec, mladi Skale in pa pisatelj teh vrstic. Ob poldveh popoldne smo bili že v gostilni pri Šmercu v Mojstrani. Kmalu se pripelje še pet družih gospodov s Save in Javornika z istim namenom.

Ob 4. uri smo odrinili vsi skupaj iz Mojstrane, in mi smo prišli ob pol 9. uri zvečer, oni pa eno uro pozneje v zadnjo kočo na zgornji Krmi.

Ko v nedeljo zjutraj ob pol treh vstanemo, je bilo prvo, da pogledamo nebo, kaj nam za danes obeta. Zapazivši nebo čisto kot ribje oko, polno migljajočih zvezdic, se obrnem ves vesel proti ovčarju ter mu rečem, da toliko lučic na čistem nebu je menda dobro znamenje lepega vremena; ali starček z glavo pomaje ter pravi: „Gospod, preveč jih je, dež bo“.

Ob treh smo jeli koračiti kvišku, ali kmalu žalostni zapazimo, da se meglice začenjajo po nižjih hribih nastavljati. Nekako sicer omamljeni po ti prikazni, korakamo vendar pogumno naprej, in ob 5. uri smo dospeli do zadnje podrte kočice pod Triglavom. Mali in Veliki Triglav sta bila čista. Hajd prvo na Malega. In ura je bila ravno šest, ko smo ga pod seboj imeli. Trebalo nam je zdaj počitka.

Sicer je tudi z Malega že velikanski razgled; čeravno nam je zakrivala megla vso južno in zahodno stran, videli pa smo vendar Bohinjsko jezero, Šmarno goro, Ljubljanski grad, Kamniške gore in bližnjo Koroško. Na komando „hajd naprej na Velicega!“ se dva od onih petih gospodov ustavljata tako, da ju na noben način nismo mogli pregovoriti z nami naprej plezati: „Na Malem vas počakava“, je bil njiju odločni odgovor. Nas drugih šest z voditeljem je doseglo srečno vrhunec velikana ob 7. uri.

Mrzel veter je pihal, le 6 stopinj R. gorkote je bilo; pleđi so nam kaj dobro stregli. Počivaje tu, smo brali imena v steklenici ter jim tudi svoja pridejali in jih na pečine napisali. Čakamo in čakamo poldrugo uro, da bi sitna megla izginila, ali kaj se zgodi? Na hip pridrevi tako gosta megla in nas objame tako, da na pet korakov drug družega še videli nismo. To nam je bil migljaj, hitro kopita pobrati. In nemudoma se poslovimo od velikana. „Bog daj srečo Ercegovinčem!“ zavpijemo doli proti jugoslovanski zemlji in se spustimo nazaj.

Jaz jo udarim prvi kot kačipot, za menoj Skale, Krajec in eden tujeev; dva druga pa je moral naš voditelj črez raztrgane robove po skalovju spremljevati, ker sta bila zelo obupana.

Srečno smo prišli vsi na Mali Triglav; tu se nam pridružita tudi ona dva zaostala. Srečno smo prišli tudi doli z Malega in opoldne smo bili spet pri koči na zgornji Krmi. Od tod smo odšli ob 2. uri in ob 6. uri zvečer smo sedeli zopet v krčmi pri Šmercu v Mojstrani.

Vodil nas je Klančnik, katerega vsakemu kot prav zanesljivega voditelja priporočamo.

Sedaj pa še nekaj!

Ker je plezanje na Mali Triglav, posebno pa še črez prelaz po robu na Veliki Triglav šembrano težavno, zato tudi veliko moških obiskovalcev ostane na Malem ali pa celo še pod Malim, pa dajo listke, da jih voditelj gori v steklenico nese. Tudi moj današnji popis kaže, da dva gospoda nista imela korajže, podati se na vrhunec. Tako ostajajo „die Triglavbesteiger“ večkrat na polu pota, njih imena pa romajo kvišku. Zato se mi je lansko leto kaj dvomljivo zdelo, ko je „Laibacherica“ svetu oznanila novico, da so 11. in 12. septembra neki gospod, neka gospa in dve gospici iz Ljubljane Triglav pohodili. Zarad gospe in gospic nismo mogli nič zvedeti, kako in kaj, ker Gorenjec, ako ženski da besedo, ostane mož beseda; ali zaradi gospoda spremljevalca sem zvedel, in to je prof., da lansko leto, pa tudi letos ni bil na vrhuncu Triglava, ako ni morebiti nanj priplaval po kakem „balonu“.

V Ljubljani, 28. avgusta 1875.

Franc Kadilnik.

Kratek popis vseh koč in zavetišč Slovenskega planinskega društva.

I. **Orožnova koča** (1346 m), tako imenovana po prvem društvenem predsedniku, prof. Fr. Orožnu. Postavilo jo je osrednje društvo l. 1894. Koča leži ob severnem pobočju Črne prsti na planini „Pod Liscem“. Do nje držita dva zaznamenovana pota; eden (bližji, 2 $\frac{1}{2}$ ure) iz Boh. Bistrice, drugi iz Polja skozi vas Žlan. Izpred kočje je krasen razgled na Triglavsko pogorje, v Bohinjsko dolino in na Bohinjsko jezero. Koča je lesena ter stoji na kameniti podstavi, je 11 $\frac{1}{2}$ m dolga, 6 $\frac{1}{2}$ m široka in 6 $\frac{1}{2}$ m visoka. Od spredaj ima verando. Za vhodom je kuhinja z železnim ognjiščem in z vso potrebno opravo. Iz kuhinje se pride v sobo, ki je 7 $\frac{1}{2}$ m dolga in obita. Ob eni strani ima pograd z 8 ležišči, ob drugi dolgo mizo s stoli in železno peč; v nji je tudi lekarnica.

Pod streho je prostora za 20 ljudi. — Ključe do kočje imajo v Boh. Bistrici: županstvo, občinski tajnik Jožef Ravhekar, nadučitelj Martin Humek in vodniki: Trojar, Lorenc Škantar in Anton Šest (le-ta stanuje v Starih Fužinah). — V koči ni oskrbnika niti provijanta.

II. **Kocbekova kočja** (1770 *m*), tako imenovana po prvem predsedniku Savinske podružnice, nadučitelju Fr. Kocbeku v Gornjem gradu na Štajerskem. Postavila jo je Savinska podružnica l. 1894. Kočja leži na severnem robu Moličke planine, ki se razteza med Velikim vrhom in Črnim vrhom do pobočja Male Ojstrice ter jo meje Beli vrh, proti severu tudi Dleskavec in Žvižgavec. Od kočje do vrha Ojstrice drži nov, le 1 uro dolg pot (Kocbekov pot). Najbližja pota do kočje sta iz Luč (5 ur) in iz Solčave (4 ure). — Kočja je zidana iz kamenja ter od zunaj in znotraj obita; ima 3 *m* dolg in 2 *m* širok ospredek za pastirja, 5·5 *m* dolgo in 5 *m* široko sobo za turiste, v kateri je zidano ognjišče z vso opravo, 6 ležišč, 1 miza, več stolov in klopi in tudi lekarnica. V podstrešni sobi je prostora za 15 oseb. Pet minut od kočje, proti severu, izvira izvrstna studenčina. V koči stanuje in jo oskrbuje od 1./7. do 1./10. pastir in vodnik Juri Planinšek. Za provijant je v nji črno tirolsko vino, pivo v steklenicah, kava, čaj, žganje, konzerve (po Pottovem sistemu) in mleko. — Ključe do kočje imajo tudi vodniki Anton Pečovnik in Jakob Planinšek v Lučah, Blaž Plaznik in Kristjan Germel v Solčavi pa Miha Uršič v Stranjah pri Kamniku.

III. **Vodnikova kočja** (1660 *m*), tako imenovana po prvem slovenskem pesniku in hribolazcu Valentinu Vodniku. Postavila jo je Radovljiška podružnica l. 1895. ob stoletnici hoje Valentina Vodnika na Triglav. Kočja leži v krasni gorski kotlini, polni planini, na tako zvanem Velem polju, južnovzhodno od Triglava. Zahodno od Velega polja se vzpenja Vršac (2346 *m*), vzhodno Tolstec in severno Vrnarjev vrh. Do prijaznega zavetišča vodijo poti iz Starih Fužin (6 ur), iz Srednje vasi (8 ur) in iz Mojstrane (6 ur). Kočja je lesena in s kamenjem podzidana. Pred njo je veranda. Predela ima dva: kuhinjo in sobo za turiste. V kuhinji je železno ognjišče z vso opravo, v sobi pograd s 6 ležišči. Pod streho je prostora za 10 oseb. Kočja nima oskrbnika, niti provijanta. Ključe do nje je dobiti tam, kjer do Orožnove kočje (glej I.), in pa v gostilnici pri vodniku Šmercu v Mojstrani.

IV. **Staničevo zavetišče** (2808 *m*), tako imenovano po slovečem slovenskem gorolazcu in znanstveniku, goriškem kanoniku Valentinu Staniču. Napravilo ga je osrednje društvo l. 1895. Nahaja pa se 55 *m* daleč pod vrhom Triglava, proti jugu. Do njega kaže pšica na napisu ob potu. To zavetišče je vsekano v živo skalo ter je 2·40 *m* dolgo, 2·20 *m* široko in 2 *m* visoko. V vratih, ki so pritrjena z usnjem, je okence za svetlobo. V ti skalnati čumnati je prostora za 8 oseb, celo za 16 stoječih. Za opravo ima 1 mizo, 2 klopi in 1 stol. Zavetišče je vedno odprto, toda brez provijanta in oskrbnika.

V. **Aljažev stolp.** Last župnika Jakoba Aljaža na Dovjem, ki ga je ob svojih stroških postavil l. 1895. in za dedino namenil „Slov. plan. društvu“. Stolp stoji na vrhu Triglava (2863·10 m) ter je od dne 24./7. 1896. l. kot vnanje znamenje državne triangulacijske točke, ki stoji prav sredi njega, pod državnim varstvom. To veleimenitno zavetišče je napravljeno iz železne ploščevine ter je 1·90 m visoko in 1·25 m obilno. Okenc z močnim steklom ima 8: 4 nižja in 4 višja, in prostora za 3 sedeče in 3 stoječe osebe. V stolpu so 3 stoli, 6 kozarcev, 1 samovar, 2 volneni odeji, 1 barometer, Pernhartov panorama in spominska knjiga; zunaj stolpa je pritrjen tudi termometer. V stolpu so tudi poučni napisi v slovenskem, nemškem, ruskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku. Stolp je vedno odprt, toda brez provijanta in oskrbnika.

VI. **Aljaževa koča** (1000 m), tako imenovana po častnem članu „Slov. plan. društva“, župniku Jakobu Aljažu. Postavilo jo je osrednje društvo l. 1896. Koča stoji konec Vrat, krasne doline pod Triglavom. Od Mojstrane se pride do nje ob Bistrici in mimo slapa Peričnika v 2½ ure. Izpred koče je krasen pogled na Triglav in njegove bližnje vrhove: na Zeleni plaz, Cmir, Begunjski vrh, Štajnar, Suhi plaz, Dovški križ in na druge. Stavba je lesena, 5·20 m dolga, 5·20 široka in 2·30 visoka; spredaj ima za 1 m napušča. Od znotraj je koča obita ter ima železno ognjišče, mizo, 2 klopi, 4 stole, kuhinjsko opravo in pograd s 6 ležišči. Pod streho so ležišča za vodnike. Kakih 5 minut od koče nazaj na levo je bistra studenčina, do katere kaže napis na koči. Skrbnik koči je pastir Jože Jakelj, ki ima svoj stan 10 minut nazaj proti Vratom ter rad postreže z mlekom. Ključee do nje pa imajo tudi vodniki Arhar, Škantar, Trojar, Šmereg (gostilničar) v Mojstrani, župan na Dovjem in vodnik Šest v Starih Fužinah. V koči ni provijanta, dobiti pa ga je v Mojstrani v gostilnici pri Šmereu.

VII. **Triglavska koča** (2500 m). Postavilo jo je osrednje društvo l. 1896. Koča stoji na kopni planici Kredarici, vzhodno od Malega Triglava, nad lednikom. Od nje do vrha Triglava je le še 1 uro hođa. Iz Mojstrane pod Dovjem vodijo do Triglavske koče trije poti: 1. skozi dolino Kot (6 ur), 2. skozi dolino Krmo (7 ur) in 3. skozi dolino Vrata mimo Aljaževe koče (7 ur). Iz Bohinja vodi pot skozi Stare Fužine (10 ur). Skozi dolino Krmo napravi naše društvo še letos jezdno pot do Kredarice. Pot skozi Kot je sedaj veliko zložnejši, ker ni treba več hoditi čez nevarni lednik, nego nad njim po novi varni stezi, ki se začena na levo od Dežmanove koče pod Begunjskim vrhom. S Kredarice je do malega ves isti razgled kakor z vrha Triglava; videti je celo na Jadransko morje.

Koča je zgrajena iz macesnovega lesa, je 11 m dolga in 5 m široka, od znotraj in zunaj obita; ima pritličje in gornjico. V pritličju je kuhinja z železnim ognjiščem in z vso opravo, potem jako čedno in udobno opravljena jedilnica, za njo pa moška spalnica z 8 žimnicami na zmeti in finimi volnenini odejami; v spalnici je tudi železna pečica za gorkoto in malo kuho.

Iz moške spalnice drže stopnice v gornjico, kjer je ženska spalnica, opravljena tako kakor spodnja. Iz kuhinje se pride po stopnicah v poseben oddelek v gornjici za vodnike in tudi za turiste; prostora je tukaj za 15 oseb. — Koča ima izvrsten, umetno uravnan strelovod, ki je izpeljan daleč pod lednik. Od dne 15. julija do dne 15. septembra stanuje v koči oskrbnik, ki sprejemlje turiste, jim streže ter prodaja po določenih cenah črno in belo vino, pivo, kavo, čaj, čokolado, žganje, sir, mesene klobase, razne konzerve pa tudi mleko in kruh. V koči je tudi lekarnica. Oskrbnik opravlja tudi meteorologično opazovalnico, ki se je osnovala l. 1897. poleg koč.

Razen navedene dobe imajo ključe do koč vodniki Arhar in Skomavec v Mojstrani, Trojar v Boh. Bistrici, Šest v Starih Fužinah.

VIII. **Mozirska koča** (1300 m), tako imenovana po bližnjem trgu Mozirju. Postavila jo je Savinska podružnica l. 1897. na Golški planini. Južnozahodno od koč je Medvedjak (1566 m), severoseverovzhodno Bliskavec (1590 m). Pot od Mozirja drži severnozahodno mimo Sv. Mihela (718 m) in Planinška ter je 3 ure dolga. Koča je lesena, 5 m dolga, 4 m široka, ima eno sobo z ognjiščem, z mizo, s stoli in pograd s štirimi ležišči. Pod streho je prostora za 6 oseb. Koča nima oskrbnika, niti provijanta. Ključe do nje imajo Leopold Goričar in poštni urad v Mozirju pa J. Prislán na Rečici.

IX. **Soba pri Planinšku nad Lučami**, to je pri posestniku Jakobu Kladniku, 2 uri daleč od Luč (južnozahodno), 1087 m visoko, ob potu na Ojstrico. Soba ima dve postelji ter je vedno odprta turistom.

Društvene vesti.

Darovi za Triglavski pot. Mankoč Ivan 12 gld., prof. dr. J. Frischauf 5 gld., visoko ministrstvo za železnice 100 gld., slavni magistrat mesta Ljubljane 100 gld., Knafele 50 kr., Češka podr. Slov. plan. društva 50 gld., prof. dr. Chodounský 5 gld., dr. B. Franta 5 gld., L. Mareš 5 gld., dr. St. Prachenský 5 gld. Hvala in slava vsem darovalcem!

Sklad za gornjegrajsko koč: Vesela družba 13. nov. 1897. l. 95 kr.; gospod Franc Prislán gld. 1.50; vesela družba 12. decembra 1897. l. gld. 3.73; gospod J. Korenčan gld. 2; g. Martin Zemlak gld. 1; gospa Fani Zemlak gld. 1; nabrano 1. jan. 95 kr.; g. Jože Mikuš 50 kr.; g. A. Zoek 50 kr.; neimenovana 50 kr.; dohodek ve-

selice gld. 2.50; posojilnica v Gornjem gradu gld. 22.80; g. dr. J. Praunseis v Celju gld. 1; g. Ig. Natlačan v Bočni 50 kr.; vesela družba dne 7. aprila 40 kr.; g. Fr. Rojnik iz Ljubljane gld. 1.50; g. R. Osterreicher z Dunaja gld. 1.50; g. Ed. Hahn iz Solnograda gld. 2. Presrečna hvala vsem darovalcem!

Za Triglavsko koč sta darovala Češnik Janko gld. 2, Hauptman Josip 50 kr. Hvala!

Markacijski odsek je ustanovila „Savinska podružnica“. Načelnik mu je gospod Jakob Božič, trgovec v Gornjem gradu, drugi člani pa gg. Rudolf Ilovšek, Franc Kocbek in Ignac Šijanec, vsi v Gornjem gradu.

Novi člani:**I. Osrednjega društva:****a) Ustanovnik:**

Dejak Ivan, c. k. stotnik mornarice v pokoju v Ljubljani.

b) Pravi člani:

Eberl Hugo, trgovec z barvami v Ljubljani.
Pogačnik Anton, hišni posestnik in gostilničar v Ljubljani.

II. Radovljiške podružnice:**a) Ustanovnik:**

Auer G. v Radovljici.

b) Pravi člani:

Ambrožič Aleksander, urar v Bledu.
Benedik Anton, krojač v Bledu.
Benedičič Frančišek, urar v Škofji Loki.
Burger Andrej, dežel. uradnik v Kranjski gori.

Korošič Frančišek, krojač v Radovljici.
Kristan Ivan, posestnik v Predtrgu.
Smolej Jožef, c. k. nadlogar v Kranjski gori.
Zevnik Ana, učiteljica v Srednji vasi.
Magušar Juri, tovarnar v Kropi.

III. Savinske podružnice:

Hlovšek Rudolf, c. k. davk. pristav. v Gornjem gradu.

Ranner Jožef, zavar. zastopnik v Gradcu.
Cerjak Franc, kaplan pri Sv. Marku pri Ptujju.
Frece Matija, župnik v Belih Vodah pri Šostanju.

Triglavsko kočjo. Dne 30. junija popoldne je dospel na Kredarico naš oskrbnik Anton Pekovec in zopet prevzel v skrb kočjo in meteorologično opazovalnico. Drugega dne je prišel v kočjo Klinar iz Mojstrane in prinesel spominski knjigi, instrumente in dr. Vse sta našla v redu in kočjo popolnoma suho. Tudi kapela je dobro ohranjena, dasi znotraj nekoliko vlažna, ker je iz kamena. Marijin kip in obleka sta nepokvarjena, ker smo ju bili shranili v kočji. Okrog kočje ni bilo snega, ker ga je veter odnesel. Drugod pa ga je bilo še mnogo, zlasti proti Dežmanovi kočji, na Peklu in do srede Guba, kjer so se nosači do trebuha v sneg udirali.

Dne 8. julija je bil na Triglavu turist iz Rusije z dvema vodnikoma. Šel je na Triglav iz Bohinja in se vrnil na Moj-

strano. Izrazil se je zelo pohvalno o Triglavski kočji. Dne 26. junija pa je bil na Triglavu dr. Kl. iz Celovca in je z vrha Triglava fotografiral Dolomite in Visoke Ture ter napravil z velikim aparatom dvanajst slik.

Luško kočjo postavi „Savinska podružnica“ na Koritih nad Lučami. Koča bo iz macesnovega lesa, 4 m dolga in 3 m široka in krita s skodlami. Služila bo v počivanje, ker na celem potu iz Luč ni nobene kočje, a tudi onemoglim popotnikom bo dobro rabila. Ob hudem vremenu bo prijetno zavetišče.

Jubilejno kapelico sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico začne „Savinska podružnica“ zidati konec tega meseca. Gradivo za stavbo že pripravljajo. Les sekajo pri Koritih na Polškaku.

Ključ do kočjo „Slov. plan. društva“ je dal osrednji odbor na razpolaganje c. k. vojaškemu oddelku za mapiranje, kateri bo letos deloval v Julskih planinah in Karavankah, ter mu dovolil v kočjah brezplačno bivanje in nočevanje. V enak namen je odbor poslal ključ tudi vojaškemu geografskemu zavodu.

Združeni izlet Soške in Radovljiške podružnice našega plan. društva v Bohinjsko Bistrico smemo prištevati med najlepše, kar jih je doslej priredilo „Slov. plan. društvo“. Vreme krasno, udeležba mnogobrojna, navdušenost velika, tako bi se v kratkem glasilo poročilo o zadnjem izletu dne 29. junija t. l.

Že zjutraj zgodaj so se odpeljali kolesarji in izletniki Radovljiške podružnice do Bohinjskega jezera, kamor so prišli s Črne prsti i nekateri člani osrednjega društva in Radovljiške podružnice, ki so šli že dan poprej v Bohinj ter prenočili v Orožnovi kočji. V prijazni cerkvi sv. Janeza ob jezeru smo imeli sv. mašo, katero je daroval preč. g. župnik Mavrič iz Črnicve in pri kateri je pel mešani zbor izletnikov.

V lepem parku pred hotelom smo se zbrali potem člani Radovljiške podružnice in osrednjega društva, med njimi načelnik osrednjega društva g. prof. Orožen, da pričakamo soške tovariše, katerim smo naproti poslali čolne na zgornji konec jezera, več

kolesarjev pa jih je tam pričakovalo, vračujoč se od Savice.

Krog 2¹/₄ smo zagledali v dalji čolne, ki so se pomikali proti nam. Hitro smo se vsi zbrali na verandi ob jezeru, in navdušeni živio-klici so zaorili prišlecem naproti, od jezera sem pa so nam odmevali odzdravi tolminskih tovarišev, ki so prišli po dolgem in težavnem potu črez Globoko.

Po kratkem pristrčnem pozdravu so se nekoliko okrepčali vrli izletniki Soške podružnice v hotelu ob jezeru, potem pa hajd na vozovih v Bistrico. Spremljali so jih na kolesih izletniki-biciklisti iz radovljiškega okraja in iz Ljubljane. Lep je bil pogled na bicikliški korso od jezera do Bistrice. Kolesarjev smo našeli 22, med njimi pet dam. Prišlece so pozdravili Bohinjci pri slavaloku med močnim streljanjem topičev.

Pred hišo g. Mencingerja na bregu čiste Bistrice se nas je zbralo nad 60 oseb k skupnemu obedu, s katerim smo bili vsi zelo zadovoljni. Razvila se je kmalu najprijetnejša zabava in odkritosrčno veselje. Prvi pozdravi soške izletnike načelnik Rad. podružnice, g. Roblek. Poudarjal je, kako potrebno je za nas, da prirejamo izlete v gore, da spoznajo polagoma vsi domačini rodno zemljo ter jo bodo potem toli bolj ljubili in cenili. Omenil je rek Plinija st. „turpe est in patria vivere et patriam nescire“ ter nazdravil vrli Soški posestrimi, ki je z današnjim izletom mnogo pripomogla k prospehu slovenskega planinstva in povzročila, da smo s podvojenim veseljem prihiteli v Bohinj tudi mi. Prepričali pa bodo izleti te vrste naše nasprotnike o sili skromnega Slov. plan. društva, in iznenadeni bodo vnovič, kakor so jih presenetili posmehovalec mogočni Aljaževi braniki za našim Triglavu.

V daljšem pomenljivem in navduševalnem govoru je odzdravil načelnik Soške podružnice g. dr. Triller Radovljiški podružnici in poudaril veliki pomen našega društva za narodno obrambo. Potem se je začelo radostno pevanje narodnih pesmi. Imeli smo hipoma tri zборе. Radovljiški in soški izletniki so imeli lepo število pevk in pevcev s seboj, a prišel nas je zabavat tudi domači bistriški zbor. Presledek je porabil načelnik osrednjega društva ter v kratkih in jednatih besedah narisal zgodovino, važnost in delavnost slov. planinstva in končno nazdravil vrlim nav-

zočnim slovenskim turistinjam. Kaj čuda, če se je ob tako živahnem veselju izcimila veselica, ki je trajala skoro v noč.

Soški izletniki, katerih je bilo nad 20, med njimi šest dam, so se peljali drugo jutro zgodaj k Savici in se vrnili krog poldneva črez Podbrdo nazaj domov. Ljubljanski in radovljiški izletniki so se pa rano zjutraj odpeljali proti domu.

Došli so nam ti-le brzobjavni pozdravi:

Češka podružnica pošilja iskrene pozdrave zbranim članom Planinskega društva v lepem Bohinju. Na zdar, živeli!

Prof. dr. Chodounsky v Pragi.

Vse vrle gg. udeležnike izleta v rajsko Bohinjsko dolino prozdravljam s presrčnim slovanskim „Na zdar“! Lego v Pragi.

Vrlim planincem iz Soške doline in vsem zbraniu izletnikom presrčen planinski pozdrav!

Fürsager v Radovljici.

Končno srčno zahvaljujemo vrle Bohinjce za srčni sprejem in vse izletnike za obilo udeležbo. Na veselo svidenje drugo leto na Krnu!

„Alpský Věstník“. Že v zadnji številki smo radostno pozdravljali novega publicističnega sotrudnika, izhajajočega v Pragi v češkem jeziku kot organ ali glasilo dične podružnice „Slov. plan. društva“. Glavni namen „Alpskega Věstnika“ je, pridobiti mnogo Čehov za „Slov. plan. društvo“ in vzbujati v njih večje zanimanje za prekrasne slovenske planine. V uvodnem članku omenja, da ima „D. u. ö. Alpenverein“ na Češkem 1221 članov in da je med temi gotovo polovica Čehov turistov, katere hoče naša češka podružnica spraviti v kolo svojih članov in sotrudnikov. Turistika se je začela živahneje razvijati pri slovanskih narodih šele v zadnjih dvajsetih letih. Poljaki so si tedaj ustanovili svoje središče v „Towarzystwu tatrzańskiem“, ki zelo uspešno deluje v slovanski Tatri, katero je že naš Jenko opeval:

„Na visoki Tatri
Jamo izkopljite,
Tri drevesa sveta
Na njo zasadite.
Na njo zasadite.
Tam moj duh bo gledal
Na vse štiri strani,
Dokler bela zora
Dneva ne oznani.“

Omenjeno društvo je doslej izdalo že lepo število krasno izdelanih slik iz Tatranskega pogorja, ki se nam kaže z južne strani kot mogočen zid z visokimi slemeni. Čehi imajo že deset let svoj „Klub čeških turistov“, ki ima že nad 3000 članov in deluje prav uspešno v Sudetskih deželah. Hrvatje imajo sedaj živabneje delujoče „Planinarsko društvo“, Rusi pa „Krimski gorni klub“. Alpský Věstnik bode deloval na to, da se ustanovi Slovansko planinsko društvo, ki bi še uspešneje moglo delovati v naših planinah in imelo podružnice v raznih avstrijskih slovanskih narodih. Sprožila se je tudi misel, da se bi ustanovila velika slovanska akademiška podružnica „Slov. plan. društva“.

Nadalje ima prva številka kratko zgodovino „Slov. plan. društva“ in poudarja veliko ljubezen slovenskega naroda do planinstva, katero v navdušenih pesmih opevajo prvi naši pesniki. Pohvalno omenja za slovensko turistiko zaslužne može in vabi svoje rojake Čeha, da naj hodijo odslej na letovišče v prekrasne slovenske kraje, a ne na Tirolsko in v druge nemške planinske kraje.

V listu nahajamo nadalje mnogo zanimljivih podatkov o Slovanskih Alpah, o Tatri, o planinskih kočah in potih, več vesti o planinskih društvih itd. Vsa ta tvarina pa je zelo temeljito in plegledno sestavljena

in bode dobro služila po Alpah potujočim bratom Čehom.

Načrtali smo s tem na kratko izborna vsebino prve številke „Alpskega Vestnika“, kateremu želimo mnogo uspehov pri delovanju v prosep slovanskega planinstva. Slovenski narod mu bode hvaležen!

Otvoritev gornjegrajske koč. Dne 21. julija t. l. smo slovesno otvorili na Menini planini „gornjegrajsko koč“ Slov. plan. društva, katero je postavila naša vrla Savinska podružnica. Že prejšnji večer se je zbralo v novi, zelo pripravno zgrajeni koči nad 40 turistov in turistinj iz Gornjega grada. Celja, Ljubljane in drugih krajev, čeprav je bilo vreme zelo neugodno. Počastil nas je tudi g. dvorni svetnik Šuklje s svojimi sinovi. V četrtek ob 10. uri dopoldne je koč slovesno blagoslovil č. g. kaplan Vurkele iz Gornjega grada in sveti obred končal z izvrstnim planinski slavnosti primernim govorom. Savinske podružnice načelnik g. Kocbek je pozdravil vse navzočne in otvoril koč. G. dvorni svetnik Šuklje je navdušeno govoril o pomenu in vplivu planinstva v Slovencih. Načelnik Slov. plan. društva g. Orožen je potem zahvalil vse, ki so pripomogli k stavbi koč in otvoritveni slavnosti. Okoli poldne smo se večinoma razšli prav zadovoljni in veseli.

Razne vesti.

Vremenska hišica. Že dolgo namerava ljublj. občina postaviti tako hišico, ki je gotovo potrebna. Mnogo manjših mest ima že zdavna take vremenske opazovalnice. Kakor pa čujemo, so odložili za to prostor med Krejčijevo in Gerberjevo hišo. Zdi se nam ta prostor popolnoma neprimeren. Med zidovjem ne moreš opazovati pravega toka vetra, kakor tudi vsled vpliva razgretih sten ali pa mrzle Ljubljaniče ne prave topline. Na vsak način je treba za to odprtega in, če mogoče, nekoliko vzvišenega kraja. Da bode ura kazala tudi, koliko je razlike med vzhodnimi in zapadnimi večjimi mesti, je gotovo nepotrebno. Kdor se za to zanima, izračuna sam lahko v eni minuti na podlagi zemljevidov čas za vsako poljubno mesto na zemlji.

Novo oglednico s Sv. Jošta je založil g. Benedik, lastnik dobro znane gostilnice pri Sv. Joštu. Slike kažejo cerkev, cerkvenikovo hišo, kapelico sv. Jošta s studencem pod vrhom in slednjč studenec in žleb, kateri je pričetkom pota, nekoliko pred „Cesarjem“. Slike so zelo dobro izdelane in po naravi posnete po gosp. A. Knafeleu, spretnem amaterju in članu „Slov. plan. društva“.

Relief ali pridvižni zemljevid vojvodine Kranjske. Po mnogih planinskih in krajinskih fotografijah znani Lergetporer, fotograf v Bledu, izdeluje na stroške kranjskega deželnega odbora večji pridvižni zemljevid vojvodine Kranjske v merilu 1:25.000. Ta znameniti zemljevid bode sestavljen iz

več delov in izdelan po fotografičnem posnetku izvornih zemljepisnih nariskov posameznih delov vojvodine Kranjske, katere je narisal vojni zemljepisni zavod na Dunaju v merilu 1:25.000. Doslej je izdelanih 16 delov tega velikanskega reliefa.

Že pred nekaterimi leti je izdelal Lergetporer pridvižni zemljevid „Grintavcev“ ali „Kamniško-solčevskih planin“, kakor tudi pridvižni zemljevid Gorenjskih planin. Naslovljen je ta v muzeju shranjeni relief: „Izbuknjena podoba gorenjskih planin in sosednjih pokrajin Koroške dežele in gorenje Soške okolice“.

Zlasti tuji turisti se zelo zanimljejo za te pridvižne zemljevide v deželnem muzeju v Ljubljani in jih ne morejo prehaliti. O priliki izpregovorimo obširneje o reliefu vojvodine Kranjske.

Letos prvi na Triglavu so bili dne 21. junija trije gostje in hotela ob Bohinjskem jezeru in sicer dva gospoda, eden iz Budapešte, drugi iz Trsta, ter ena gospodična iz Melka. Spremljal jih je vodnik Jelar in trije nosači. Že od Velega polja so hodili ob vrvi po snegu. Marije Terizije koča je bila še tudi vsa zametena. Izkopali so si rov do nje. Do Triglavске koče na Kredarici so šli potem še ves čas z vrvjo, a po Malem in Velikem Triglavu je bilo treba le na nekterih mestih izklesati stopinje v

sneg. Na vrhu ga je bilo še toliko, da so sedeli na strehi Aljaževega stolpa. — O naših kočah je povedal Jelar, da je bila Vodnikova koča približno poldrugi, Triglavska pa le še meter v snegu. —r—

Poškodba „Gornjegrajske koče“.

Dne 29. junija t. l. so razni ljudje iz Rovta, Črete in Špitaliča (na Kranjskem) napravili izlet na Menino planino. Bilo jih je okoli 50, ki so v manjših skupinah hodili po planoti. Nekateri radovedneži so s svedrom na treh krajih prevrtali oknico in potem napravili podolgasto luknjo, za roko široko. Pred kočo je stal lonec s posušeno rdečo barvo. Razposajenci so lonec razbili, z barvo pa vrata in stene pomazali. Žandarmerija sedaj pozveduje po zločincih ter jih ovadi sodišču.

Ciklon, ki je razsajal v noči med 19. in 20. m. m. na Jelovici med planino Vodicami in Martinčkom, je bil tako silen, da je izrval, oziroma polomil nad 100.000 dreves, največ smrek in jelk. Nekateri obronki so popolnoma poraženi, da ne stoji niti eno drevo več. Divjačina, ki je bivala tod, je gotovo pobita vsa. Najbolj so prizadeti državni gozdi, kjer leži podrtih debel za 15 do 20 tisoč kubičnih metrov lesa. Zanimalo bode gotovo vsakega planincea, da si ogleda opustošene kraje. —r—

Književnost.

„Hrvatski Planinar“. Pred kratkim je začelo izhajati v Zagrebu kot mesečnik omenjeno glasilo „Hrvatskoga planinarskoga društva“. S posebnim zadovoljstvom javljamo to za slovenske planinoslovce in hribolazce veselo vest svojim članom in čitateljem, ki najdejo v „Hrvatskem Planinarju“ mnogo izvrstnega in zanimivega berila.

„Hrvatski Planinar“ bo donášal razne članke o hrvaških gorah in planinah, prirodoslovne spise, životopise znamenitih hribolazcev in planinoslovcev, poročal o delovanju slovanskih planinskih društev in bo tudi podajal lepe slike.

Prva številka ima to-le vsebino: Hrvatski Planinar. O znanosti i zadaći planinarstva (D. Hire). — Planinarstvo i geografija

(dr. pl. Hranilović). — Pozdrav Triglavu sa zagrebačkoga Sljemena (Franjo Marković). — Planinarstvo i botanika (prof. dr. Heinz). — Društvene vesti. — Književna ocena. — Raznice.

Vsebina 2. štev. pa je: Planinske životinje (dr. Lazar Car). — Šetnja Dilj-Gorom. (Julija Kempf). — Klek (A. Weber). — Napatuk za sabiranje planinarske gradje (prof. dr. M. Šenoa). — Izleti hrvatskih planinara. — Društvene vesti. — Književne obznane. — Raznice.

„Hrvatskoga Planinarja“ dobivajo člani brezplačno, nečlani plačajo 2 gld., dijaki pa 1 gld. 10 kr. na leto. Ta izvrstno urejevani list prav toplo priporočamo slovenskim planincem!

Novo urejena lekarna
PRI MARIJI POMAGAJ
M. Leustek

v Ljubljani na Reseljevi cesti št. 1
 (poleg Mesarskega mosta)

priporoča svoja zanesljiva, sveža in preizkušena zdravila, kakor tudi vse v farmacevtsko-higienično stroko spadajoče izdelke, kateri so v zalogi vedno v najboljši kakovosti.

Za turiste priročni lekovi v zavojih.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigovезnici** izdelujem **vezi proste in najfineše**.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lečarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, Slomševih ulicah št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskem dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v **Frančiškanskih ulicah št. 4,**

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Turistovske obleke po najelegantnejših in trpežnih vzorcih iz raznobarnega nepremočljivega blaga priporoča p. n. turistom in kolesarjem:

JOSIP POGAČNIK,

krojač in posestnik v Radovljici. Izvršitev točna in cena.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovce, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni.**

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4, priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnauja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Rus

krojaški mojster na Bledu

priporoča se za izdelovanje vsakovrstnih oblek po najnovejši modi in kar mogoče nizki ceni. Obleke za turiste iz nepremočljivega lodna od 13 gld. naprej; haveloke in plajšče iz nepremočljivega lodna od 10 gld. naprej; nahrbtnike po 1 gld. 80 kr., iz nepremočljivega blaga in predali 2 gld. 50 kr.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za **Florijansko cerkviyo v ulicah na grad št. 7.** v naročitev vsakovrstnih **strugarških košenih, roženih in drugačnih izdelkov**, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani, v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dv-rane in razne druge prostore, dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Brcetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

Vsakovrstne
napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

J. Klauerjev

planinski liker
iz kranjskih gorskih zelišč,
imenova.

Triglav,

je izvrstna pijača najboljšega okusa. Triglav vpliva jako dobrodejno na želodec in čudovito poživlja te o, v njem ni nobene snovi, ki bi količikaj škodila zdravju. To so dokazale kemične preskave prof. B. Knapičsicha, ravnatelja c. kr. preskušališča v Klosterneburgu, prof. dr. L. Roesslerja, in ravnatelja c. kr. preskušališča na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren** liker.

Pristini Triglav

se dobiva
v malih in velikih steklenicah **posebno varstveno znamko** samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju

v Ljubljani.

Tiskarna in kamenotiskarna
A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremetna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Hrostrvani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,
se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,
katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.

Priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo št. 1.

priporoča svoj bogato založeni **optični zavod** in svojo novourejeno **fotografsko manufakuro**, preskrbljeno z najnovejšimi aparati in v to stroko spadajočimi pritliklinami, po tovarniških cenah.